

Vimmerby
kommun

Ordlista

Bilaga 2 – Vattentjänstplan

2024-03-15

Version: Samrådsversion

Projektansvarig:	Kommunstyrelsen
Projektledare:	Frida Karlsson, Miljö- och byggnadsförvaltningen
Arbetsgrupp:	Emma Jonsson och Marika Gustafsson, Vimmerby Energi och Miljö AB Daniel Johansson, Miljö- och byggnadsförvaltningen
Konsult:	Louise Söderberg, Christina Wetterlundh, Siri Joman, Nilas Sparrström, Sweco Sverige AB
Utgivare:	Vimmerby kommun Stadshuset 598 81 Vimmerby

Ordlista

Ordlista som beskriver termer som används i vattentjänstplanen och dess bilagor.

Allmän VA-anläggning – En VA-anläggning där kommunen tillhandahåller vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster. En allmän VA-anläggning ägs av VA-kollektivet. En VA-anläggningen kan exempelvis vara ett vattenverk, ett reningsverk, en dagvattendamm eller ledningssystemet.

Allmän VA-försörjning - Kommunens hantering och försörjning av lösningar för vatten och avlopp inom allmänt verksamhetsområde.

Avloppsvatten – Gemensamt namn för spillvatten, dagvatten och dränvatten. Miljöbalken 9 kap 2 § definierar följande:

Med avloppsvatten avses:

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet,
2. vatten som använts för kylning,
3. vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning, eller
4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Dagvatten – Ytligt avrinnande vatten från tätorter vid regn eller smältvatten.

Dagvattenhantering – Beskriver hur dagvattnet på en yta planeras att omhändertas för att fördröjas och/eller renas.

Dagvattenplan/Dagvattenpolicy/Dagvattenstrategi – Planerings och beslutsunderlag för att förtydliga och effektivisera arbetet med dagvatten i samhällsplaneringen och i VA-planeringen. Det kan innehålla riktlinjer och ställningstaganden gällande dagvatten i samhällsplaneringen och kommunens långsiktiga mål och strategi för dagvattenhantering.

Dricksvatten – Behandlat sötvatten som är avsett för livsmedelsyfte och uppfyller livsmedelsverkets krav om livsmedelskvalitet.

Dynamisk modell – Förenklad beskrivning av ett ledningsnät som möjliggör beräkningar av flöden, tryck och vattenomsättning i nätet. Kan också förenklat beskriva ytlig markavrinning, skyfall och översvämningssproblematik.

Enskilda avlopp – Små avloppsanläggningar för enskilda fastigheter som inte är kopplade till kommunalt VA.

Enskild VA-anläggning – Anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i kommunal VA eller allmän VA. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Förnyelseplan – Plan som beskriver förnysetakten för VA-ledningsnätet. Kan också beskriva behovet av nya överföringsledningar.

Grundvatten – Det vatten som finns i markens porsystem och vars portryck är högre än eller lika med ett. Kan också uttryckas som det vatten som finns i den mättade zonen i marken, alltså från den nivå där alla markens porer är vattenfyllda och nedåt.

Infiltration – Vatten rinner sakta genom marken och renas genom sand- eller gruslager där föroreningar binds till partiklar.

Infiltrationskapacitet – Hur mycket vatten som kan rinna ner genom marken på en speciell plats.

Klimatfaktor – Faktor som beskriver den förväntade relativa förändringen i exempelvis nederbörd på grund av klimatförändringarna.

Klimatförändring – Hur klimatet förändras över tid och/eller rum.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster – Lag som reglerar vatten och avlopp.

Ledningsnät – Rör som leder dricksvatten, från vattenverken, avloppsvatten till reningsverken samt dränerings- och dagvatten från husgrunder, gator och torg till dagvattenanläggningar och/eller recipienter.

Miljöbalken – Den del i den svenska lagtexten som åsyftar att främja en hållbar utveckling för nuvarande och kommande generationer.

Miljö kvalitetsnorm (MKN) – Ett juridiskt styrmedel som beskriver den högsta eller lägsta tillåtna halten av ett ämne i miljön. Alla aktörer ska sträva efter att MKN följs. MKN för vatten innebär att både ekologisk och kemisk status ska vara god. För grundvatten ska kemisk och kvantitativ status vara god.

Plan- och bygglagen – Lagtext som beskriver bestämmelser gällande planläggningar av mark, vatten samt om byggande. Reglerar detaljplaneläggning, översiktsplanering och bygglovshantering.

Recipient – Ett vattendrag, hav eller sjö som tar emot dagvatten och renat avloppsvatten.

Sammanhållen bebyggelse – Bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt av endast en väg, gata eller parkmark.

Självfäll – Vattnet rinner för att ledningen lutar och behöver inte pumpas.

Skyfall – Häftiga regn som det allmänna ledningssystemet för dagvatten inte kan hantera. Enligt SMHI definieras regnhändelsen som mer än 50 mm på en timme.

Skyfallskartering – En analys av hur vatten rör sig och samlas i/på marken och vilka områden som är sårbara vid kraftig nederbörd.

Spillvatten – Förorenat vatten från hushåll (toalett-, disk-, dusch-, bad- och tvättvatten), industrier, serviceanläggningar och dylikt.

Spillvattenplan – Plan för långsiktig hantering av VA-anläggningar för spillvattenhantering, ledningar, pumpstationer och reningsverk. Planen kan ge vägledning till ett ekonomiskt, tekniskt och miljömässigt hållbar utveckling av spillvattensystemet på lång sikt.

Svenskt Vatten – Branschorganisation för landets VA-organisationer. Svenskt Vatten samlar in och bearbetar information, startar upp och genomför utredningar, stödjer forsknings- och utvecklingsarbeten samt arbetar fram råd och anvisningar. Alla resultat presenteras i publikationer samt vid kurser, seminarier och konferenser.

Tekniskt vatten – Vatten som används till ändamål där det inte finns krav på dricksvattenkvalitet, exempelvis för bevattning, brandbekämpning och spolning av spill- eller dagvattenledningar.

Tillskottsvatten – Det vatten som ovälkommet smiter in i spillvattenledningar. Kan vara till exempel dagvatten, dränvatten, inläckande grundvatten eller ytvatten. Kallas också ovidkommande vatten.

VA – Förkortning för vatten och avlopp. Används i många olika kombinationer, VA-plan, VA-anläggning, VA-huvudman osv. Om dagvatten ingår i begreppet varierar. Dagvatten kan i vissa fall inkluderas i ordet avloppsvatten och ingår då i uttrycket.

VA-bevakningsområde - Ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppsituationen kommer att fungera tillfredsställande. Se också VA-planområde.

VA-huvudman – Ansvar för kommunen som äger och driver allmän VA-anläggning. Beslut av VA-huvudmannen fattas ytterst av kommunfullmäktige.

VA-plan – Planeringsunderlag för att ha en effektiv VA-hantering i kommunen.

VA-planområde - Används i vattentjänstplanen som gemensamt begrepp för de områden med sammanhållen bebyggelse som identifierats i arbetet med vattentjänstplanen. VA-planområden delas in i fyra olika typer av områden, VA-utbyggnadsområde, VA-utredningsområde, VA-bevakningsområde samt enskilt VA-område.

VA-utbyggnadsområde - Ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och spillvattentjänster. Se också VA-planområde.

VA-utredningsområde - Ett område där det finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras. Det kan bero på stora osäkerheter kopplat till behovet av förändrad VA-försörjning. Det kan även bero på att möjligheten till anslutning med överföringsledning är mycket låg vilket gör att alternativa lösningar behöver utredas vidare. Se också VA-planområde.

VA-taxa – Populärnamn för taxeföreskrifter gällande VA med prisbilaga. Avgift som finansierar den allmänna VA-verksamheten, det vill säga kostnaderna för att producera och distribuera dricksvatten samt transportera och rena avloppsvatten och täcka investeringar i den allmänna VA-anläggningen. VA-taxan beslutas av kommunfullmäktige och utgörs av en anläggningsavgift och en brukningsavgift.

Vattenförsörjning – Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.

Vattenförsörjningsplan – Beskriver var vattenresurser i en kommun finns, hur behoven ser ut samt vilka prioriteringar som finns bland resurserna. En framtidsanalys ingår också.

Vattentjänster – Tillhandahållande av dricksvatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning samt bortledning av spillvatten och dagvatten. Det finns tre olika vattentjänster:

1. Leverera dricksvatten
2. Avleda och rena spillvatten
3. Avleda dagvatten

Vattentjänstplan – Plan för hantering av kommunens vattentjänster. Beskriver områden som kräver vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster och

åtgärder som krävs för att säkerställa de allmänna VA-anläggningarnas funktion vid belastning av stor nederbörd vid skyfall.

Vattentäkt – En vattentäkt är en sjö, vattendrag eller grundvattenkälla där vatten (råvatten) tas till dricksvattenförsörjning.

Verksamhetsområde – Område där vattenförsörjningen och avlopp har ordnats eller ska ordnas med bestämd allmän VA-anläggning enligt lagen om allmänna vattentjänster. Verksamhetsområde för dagvatten behöver inte sammanfalla med verksamhetsområde för vatten och spillvatten. Inom verksamhetsområde har kommunen rätt att ta ut VA-taxa.

Överföringsledning – Viktig huvudledning som transporterar vatten eller avloppsvatten från exempelvis ett samhälle till ett annat.